

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 3. An, quando probationes ex parte facti sunt æquales, & jus æquè
favet uni, quàm alteri ex litigantibus, integrum sit Judici applicare rem, cui
maluerit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

144 Ad 3. Q. quando utraque opinio est æquè probabilis, seu ex utraque parte stat æqualis juris, ac facti probabilitas, in Judicis arbitrato positum esse, causam adjudicare utri parti maluerit, docent Joan. Sanch. *D. 44. n. 51.* Petr. Ledesm. *de matr. q. 45. a. 1. dub. 2. ad 3.* Valent. *D. 5. q. 7. p. 4. dub. 3.* Sayrus *l. 1. c. 11. prop. 2.* Salas *q. 21. tr. 8. D. un. S. 12.* Medina *1. 2. q. 19. a. 6. concl. 2.* Salon. *q. 63. a. 4. contr. 2. concl. 1.* aliique. Moventur, quia Judex vi officii, & justitia distributivæ non magis uni debet id bonum judicii favorabilis, quàm alteri, sed uterque illo judicio dignus est: sicut ergo inter duos beneficio Ecclesiastico æquè dignos datur optio, & liberum est Episcopo beneficium conferre, cui maluerit: ita & Judici in sententiis ferendis.

145 Nihilominus communis sententia cum, & apud Lug. *D. 37. de just. S. 10.* Palaum *D. 2. p. 10.* Suarez. *de charit. D. 23. S. 6.* Coninck. *de matr. D. 34. dub. 10.* Laym. *l. 1. tr. 1. c. 5. §. 3.* docet, in posito casu debere Judicem, si res secundum pretium sit divisibilis, eam inter colligantes dividere, vel si utiliter divisibilis non sit, debere vel per sortes ex partium consensu uni adjudicare, vel arbitros constituere, vel alio modo partes inter se componere &c. nisi alteruter favore possessionis gaudeat, vel nisi sint causæ pupillorum, viduarum, loco-

rum piorum, matrimonii, dotis, libertatis &c. ubi si res dividi non potest, debet Judex, cæteris paribus, pro iis causis privilegiatis sententiam ferre, ut notat Dom. Viva l. c. Ratio dictorum est, quia cum Judex non sit dominus rei, sed distributor, non potest pro suo arbitrato jus ullum in alterum transferre, sed debet distribuere pro qualitate juris, quod unaquæque pars habet; cum ergo unaquæque pars jus habeat in rem illam æqualiter, nulla est ratio, cur potius uni, quàm alteri parti tribuat; sicut enim unaquæque pars non potest sibi rem illam integrè vindicare, ita nec etiam Judex poterit ei integram adjudicare, atque adeò dividenda erit, si divisibilis, vel alio modo compositio suadenda, vel, si opus sit, etiam imperanda, ut cum aliis notat Abb. in *cap. ult. not. 4. de major. & obed.*

2. Quia aliàs facilè locum haberet acceptio personarum, & pauperes plerumque causâ caderent; cum enim voluntas in obscuris possit multum inclinare intellectum, facilè continget, ut Judex sentiat rationes esse æquales, ubi non sunt, & causam decidat pro eo, cui cupit favere. Multo minus potest Judex aliquid accipere pro ferenda sententia in favorem unius præ alio, ut patet ex hac propositione ab Alex. VII. damnata: *Quando litigantes habent pro se opiniones æquè probabiles, potest Judex pecuniam accipere pro*

*pro ferenda sententia in favorem unius
pra alio.*

Nec urget paritas, seu exemplum de beneficio Ecclesiastico; nam ad beneficium Ecclesiasticum nullus habet jus etiam justitiæ distributiæ, quousque eligatur, sed potius hæc justitia exigit, ut unum tantum ex concurrentibus conferatur, & beneficium nec quidem secundum æstimationem dividi potest; in causa verò colligantium utraque pars ante sententiam Judicis jus habet justitiæ ad rem illam, nec Judex aliud facit, quàm declarare, cui tale jus competat, & cum utriusque æquè jus competat, pro utraque parte erit declarandum & res dividenda.

146 Ad 4. Q. R. Pilatum ita negligenter Officium suum obeundo non solum peccare, & ad restitutionem omnium damnorum teneri, quorum suam negligentiam, imperitiã, aut malitiã causa extitit, sed etiam obligari ad restitutionem salarii Reipublicæ faciendam saltem pro rata, & ratione neglecti Officii, & omissionis debitiæ negligentiae; quia qui non facit, quod

vi Officii sui facere tenetur, peccat contra justitiam, & ad restitutionem tenetur; Judex enim à Reipubl. constituitur, ut officio suo, ob quod salarium accipit, ritè, & diligenter fungatur, & non solum, ut diligenter bonum publicum procuret, sed etiam caveat, ne Reipublica damnum patiat, ex sua culpa, & negligentia oriturum.

Huc facit etiam tum statutum Gregor. IX. in C. si culpa sin. de injur. & damno dato, tit. 56. ubi: si culpa tua, inquit, damnum est datum, vel injuria irrogata, aut hæc imperitiã tuã, sive negligentia, evenerunt, jure super his satisfacere te oportet, nec ignorantia te excusat, si scire debuisti ex facto tuo injuriam verisimiliter posse contingere vel jacturam. Tum Catechismus Trident. p. 3. de 7. præcept. n. 17. ubi ita de talibus loquitur: Illi quoque in furum numerum reponendi sunt, qui ad privatum aliquod, vel publicum officium conducti sunt, nullam, vel parvam operam navantes munus negligunt, mercede tantum, & pretio fruuntur,

CASUS